

Beslut om upphävande av SMP-ställning och skyldigheterna på marknaden för samtals-terminering i enskilda fasta telefontät

Ålands Telekommunikation Ab

Innehåll

1	Teleföretag, som beslutet gäller	3
2	Beslut	3
2.1	Upphävande av SMP-ställning.....	3
2.2	Skyldigheter som upphävs	3
3	Motivering	4
3.1	Reglering av betydande marknadsinflytande	4
3.2	Kommissionens förordning om högsta termineringstaxa för röstsamtal	5
3.3	Ställning som ett företag med betydande marknadsinflytande	5
3.3.1	Relevanta marknader	5
3.3.2	Upphävande av SMP-ställning	6
3.4	Offentligt samråd	6
3.4.1	Nationellt samråd	6
3.4.2	Det internationella samrådet	7
3.5	Ändringar efter de offentliga samråden	7
4	Tillämpade bestämmelser	7
5	Beslutets övergångs- och giltighetstid	7
6	Överklagande	7
7	Ytterligare information	8

Beslut om betydande marknadsinflytande på marknaden som gäller samtalsterminering i individuella fasta telefonnät

1 Teleföretag, som beslutet gäller

Ålands Telekommunikation Ab (nedan Ålands Telekommunikation)

2 Beslut

2.1 Upphävande av SMP-ställning

Enligt 52 § 9 mom. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation ska Transport- och kommunikationsverket besluta att upphäva ett teleföretags ställning som ett företag med betydande inflytande på en viss marknad, om det utifrån en marknadsanalys konstateras att företaget inte längre har ett sådant betydande marknadsinflytande som avses i lagen.

På basis av marknadsanalys i bilaga 1 till beslutet har Ålands Telekommunikation inte längre betydande marknadsinflytande på marknaden för samtalsterminering i individuella fasta telefonnät.

På basis av marknadsanalysen upphäver Transport- och kommunikationsverket Ålands Telekommunikations SMP-ställning på marknaden för samtalsterminering i individuella fasta telefonnät samt upphäver Ålands Telekommunikation gällande SMP-skyldigheter på marknaden i det telefonnät som det förfogar över.

2.2 Skyldigheter som upphävs

På basis av motiveringen som närmare beskrivs i marknadsanalysen och finns som bilaga till beslutet upphäver Transport- och kommunikationsverket skyldigheterna som genom tidigare beslut¹ ålagts Ålands Telekommunikation:

1. Samtrafikskyldighet (61 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation)

Skyldighet att sammankoppla ett kommunikationsnät eller en kommunikationstjänst med ett annat teleföretags kommunikationsnät eller kommunikationstjänst.

2. Skyldighet att offentliggöra leveransvillkor och prislister (69 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation)

Bolaget är skyldigt att offentliggöra leveransvillkor och prislister för alla sammankopplingsprodukter och -tjänster vilka är nödvändiga för samtalsterminering och för förmedling av inkommande trafik. Leveransvillkoren och prislistorna måste publiceras på andelslagets internetsidor och de skall också hållas tillgängliga för andra teleföretag i pappersform.

3. Skyldigheter som gäller prissättning och övriga villkor (68 och 71 §) i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation

¹ Kommunikationsverkets beslut av den 4 januari 2008, dnr 48/934/2008. Om bolaget efter ovan nämnda beslut har förvärvat sådan verksamhet och/eller företag som har varit föremål för reglering av betydande marknadsinflytande på marknaden för samtalsterminering i enskilda fasta nät/mobilnät, gäller detta beslut som meddelats den 14 november 2025 även för den reglerade verksamhet som förvärvats genom sådana företagsarrangemang.

Bolaget är skyldigt att prissätta den ersättning som tas ut för de produkter och tjänster som avses ovan i 2 punkten så att ersättningen är kostnadsorienterad och icke-diskriminerande samt att även i övrigt iaktta icke-diskriminerande villkor.

4. Skyldighet att använda ett kostnadsberäkningssystem (74 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation)

Bolaget är skyldigt att använda ett kostnadsredovisningssystem. Bolaget får själv välja vilket system det använder. Bolaget ska för Transport- och kommunikationsverket göra upp en beskrivning av kostnadsberäkningssystemet, av vilken framgår åtminstone kostnadernas huvudkategorier och de regler enligt vilka kostnaderna fördelas.

3 Motivering

3.1 Reglering av betydande marknadsinflytande

Regleringen av teleföretagens betydande marknadsinflytande bygger på EU-rätten. Genom teledirektivet² har man grundat ett harmoniserat system bland annat för regleringen av elektroniska kommunikationstjänster, elektroniska kommunikationsnät och tillhörande faciliteter och tjänster samt utfärdat bestämmelser om de nationella regleringsmyndigheternas uppgifter. Teledirektivet anger också ett harmoniserat sätt med vilka medlemsländerna reglerar nyttjanderätter och sammankoppling av elektroniska kommunikationsnät och tillhörande faciliteter. Europeiska kommissionens bestämmelser om betydande marknadsinflytande infördes i Finland först genom kommunikationsmarknadslagen (393/2003) och genom lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation som ersatte kommunikationsmarknadslagen samt genom ändringar i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation som trädde i kraft den 1 januari 2021.

Europeiska kommissionen har också utfärdat rekommendationer om en enhetlig tillämpning av direktiven om elektronisk kommunikation. Transport- och kommunikationsverket ska på basis av 51 och 52 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation regelbundet definiera de relevanta kommunikationsmarknader som ska omfattas av en marknadsanalys. Vid definieringen av relevanta marknader ska Transport- och kommunikationsverket i enlighet med 51 § och 52 § 9 mom. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation så noggrant som möjligt beakta kommissionens riktlinjer³ för marknadsanalyser och bedömning av betydande marknadsinflytande samt kommissionens rekommendation om relevanta produkt- och tjänstemarknader⁴ (nedan kommissionens marknadsrekommendation).

Den senaste marknadsrekommendationen har publicerats den 18 december 2020. Marknaden för samtalsterminering i det fasta telefonnätet ingår inte längre i

² Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1972 om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation (omarbetning).

³ Riktlinjer för marknadsanalyser och bedömning av betydande marknadsinflytande inom ramen för EU:s regelverk för elektroniska kommunikationsnät och elektroniska tjänster 2018/C 159/01, 7.5.2018. Se även Commission staff working document, Accompanying the document, Communication from the Commission, Guidelines on market analysis and the assessment of significant market power under the EU regulatory framework for electronic communications networks and services, SWD/2018/124, 27.4.2018.

⁴ Kommissionens rekommendation om relevanta produkt- och tjänstemarknader inom området elektronisk kommunikation vilka kan komma i fråga för förhandsreglering enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1972 om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation, (EU) 2020/2245, 18.12.2020.

kommissionens senaste marknadsrekommendation.⁵ Marknaden för samtalsterminering i det fasta telefonnätet ingick i kommissionens marknadsrekommendation från år 2014.⁶ I den marknadsanalys som finns som bilaga till beslutet har ämbetsverket bedömt marknaden för samtalsterminering i individuella fasta telefonnät (marknad nr 1) enligt kommissionens marknadsrekommendation från år 2014.

Senaste motsvarande beslut om betydande marknadsinflytande i grossistledet meddelades åren 2004 och 2008. Då fattades SMP-beslut som gällde marknaden för samtalsterminering i det fasta telefonnätet sammanlagt till 49 teleföretag.

3.2 Kommissionens förordning om högsta termineringstaxa för röstsamtal

Kommissionen utfärdade förordningen om högsta taxa för samtalsterminering den 18 december 2020, och termineringspriserna enligt förordningen trädde i kraft i EU:s medlemsstater den 1 juli 2021⁷. Från början av år 2022 har det tillämpats en enda enhetlig termineringstaxa som är 0,07 cent per minut.

I samband med att kommissionens förordning trädde i kraft ändrades 55 f § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation så att med avvikelse från 71 § i lagen får Transport- och kommunikationsverket inte genom sitt beslut ålägga teleföretag skyldigheter som gäller prissättningen av samtalsterminering. Transport- och kommunikationsverket kan genom ett beslut enligt 55 § ålägga ett teleföretag skyldigheter som gäller prissättningen av samtalsterminering, om kommissionen beslutar att inte fastställa unionsomfattande maximipriser för samtalsterminering i telefonnät.

3.3 Ställning som ett företag med betydande marknadsinflytande

3.3.1 Relevanta marknader

Nyttighetsmarknad

I marknadsanalysen som finns som bilaga till detta beslut har Transport- och kommunikationsverket bedömt följande marknad enligt kommissionens marknadsrekommendation från år 2003: marknad för samtalsterminering i enskilda fasta telefonnät.⁸

Enligt 65 § 3 mom. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation avses med samtalsterminering användning av nätet till att upprätta en talförbindelse, när

⁵ Marknaderna i fråga ingick inte heller i de föregående marknadsrekommendationer från år 2014 och 2007 (2014/710/EU och 2007/879/EY).

⁶ Kommissionens rekommendation om relevanta produkt- och tjänstemarknader inom området elektronisk kommunikation, vilka kan komma i fråga för förhandsreglering enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (2014/710/EU).

⁷ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2021/654 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1972 genom fastställande av en enda unionsomfattande högsta termineringstaxa för röstsamtal i mobila nät och en enda unionsomfattande högsta termineringstaxa för röstsamtal i fasta nät (18.12.2020). Tillgänglig på adressen: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R0654>. Syftet med förordningen var att hindra konkurrensproblem på marknaden för samtalsterminering och i sista hand att befrämja integreringen av den inre marknaden genom att undanröja snedvridning mellan operatörer som beror på termineringstaxor som ligger långt över kostnaderna.

⁸ Marknad nr 3 i den nya rekommendationen från år 2014 (2014/710/EU, tidigare 2007/879/EG) om relevanta produkt- och tjänstemarknader inom området elektronisk kommunikation vilka kan komma i fråga för förhandsreglering.

förbindelsen upprättas från det andra teleföretagets nät till teleföretagets nät (samtalsterminering).

I marknadsanalysen har den relevanta grossistmarknaden för samtalsterminering i det fasta telefonnätet definierats i enlighet med lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation genom att analysera substitutionen på efterfråge- och utbudssidan inom samtalsterminering samt marknadens geografiska dimension. Som samtalsterminering betraktas all terminering av samtal från andra nät till ett enskilt fast telefonnät, från en sammankopplingspunkt till mottagare av samtal. De berörda produkt- och tjänstemarknaderna omfattar all samtalsterminering i ett enskilt fast telefonnät, oberoende av nätteknik, samt de samtrafikprodukter och -tjänster som är nödvändiga för att samtalstermineringen ska kunna genomföras.

Geografisk marknad

På basis av det som angetts i marknadsanalysen utgör varje individuellt fast nät en egen geografisk marknad på marknaden för samtalsterminering i individuella fasta nät i grossistledet och att marknaden till sin geografiska omfattning därför har fördelat sig områdesvis.

3.3.2 Upphävande av SMP-ställning

Enligt 52 § 3 mom. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation ska Transport- och kommunikationsverket genom sitt beslut bestämma att ett teleföretag är ett företag med betydande marknadsinflytande, om företaget utifrån en marknadsanalys konstateras ensamt eller tillsammans med andra ha ett sådant ekonomiskt inflytande på en viss marknad som gör att företaget i betydande utsträckning kan verka oberoende av konkurrenter, konsumenter eller andra användare.

Transport- och kommunikationsverket ska ändra ett beslut om betydande marknadsinflytande, om det utifrån en marknadsanalys konstateras ha skett betydande förändringar i konkurrensläget på marknaden. Transport- och kommunikationsverket ska besluta att upphäva ett företags ställning som ett företag med betydande inflytande på en viss marknad, om det utifrån en marknadsanalys konstateras att företaget inte längre har betydande marknadsinflytande eller om de ändrade förhållandena på marknaden inte längre uppfyller de villkor som anges i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation. Ett företag med betydande marknadsinflytande ska meddela de parter som berörs av att skyldigheterna upphävs om att skyldigheterna upphävs. Transport- och kommunikationsverket kan sätta ut en tidsfrist för meddelandet samt fastställa särskilda villkor och övergångsperioder i samband med meddelandet.

Utifrån den bifogade marknadsanalysen och den bedömning av betydande marknadsinflytande anser Transport- och kommunikationsverket att Ålands Telekommunikation inte längre har ett sådant betydande marknadsinflytande på marknaden för samtalsterminering i individuella fasta telefonnät så som anges i 52 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation.

3.4 Offentligt samråd

3.4.1 Nationellt samråd

Enligt 310 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation ska Transport- och kommunikationsverket innan beslut meddelas ge företrädare för teleföretag och användare tillfälle att yttra sig om beslut enligt 7–11 kap. om de har en betydande inverkan på kommunikationsmarknaden.

Nationellt samråd om utkastet till beslut om betydande marknadsinflytande

Ämbetsverket skickade utkastet till beslut om upphävande av SMP-ställning och skyldigheterna på nationell remiss 5.9.2025. Tidsfristen för inlämnandet av utlåtanden gick ut 6.10.2025. Inom tidsfristen fick ämbetsverket sammanlagt 3 utlåtanden om beslutsutkastet.

Alla avgivare av utlåtanden (DNA Abp, Telia Finland Abp och Företagarna i Finland rf) instämde med ämbetsverkets uppfattning att förutsättningarna för förhandsreglering inte längre är uppfyllda på grossistmarknaden för samtalsterminering i enskilda fast nät och att regleringen kan avskaffas.

3.4.2 Det internationella samrådet

Enligt 83 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation ska Transport- och kommunikationsverket ge kommissionen och organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation (BEREC) tillfälle att yttra sig inom en månad innan verket fattar ett beslut som påverkar handeln mellan EES-staterna och genom vilket verket på basis av betydande marknadsinflytande eller på någon annan grund ålägger, ändrar eller upphäver skyldigheter enligt 7 a eller 8–10 kap., med undantag för beslut som grundar sig på 55 f eller 76 §.

Ämbetsverket skickade utkastet till beslut om upphävande av SMP-ställning och skyldigheterna på internationell remiss den 8 oktober 2025.

Den 7 november 2025 antog kommissionen ett beslut⁹ om godkännande av ämbetsverkets utkast till beslut. I sitt beslut välkomnade kommissionen avregleringen av grossistmarknaden för samtalsterminering i Finland. Kommissionen noterade dock att nationella regleringsmyndigheter måste genomföra en marknadsanalys och anmäla eventuella relaterade åtgärder till kommissionen inom fem år efter antagandet av den föregående åtgärden.

3.5 Ändringar efter de offentliga samråden

Ämbetsverket gjorde inga ändringar i besluten efter samråden.

4 Tillämpade bestämmelser

Lag om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) 51 §, 52 §, 53 §, 55 f §, 61 §, 65 §, 68 §, 69 §, 71 §, 74 §, 82 §, 83 §, 310 §, 345 §

5 Beslutets övergångs- och giltighetstid

Beslutet gäller fr.o.m. 1.1.2026. Beslutet är i kraft tills vidare, om inte Transport- och kommunikationsverket ändrar det i fråga om de omständigheter som avses i 53 § 1 eller 2 mom. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation eller på grund av betydande förändringar i konkurrensläget på marknaden.

6 Överklagande

Detta beslut kan överklagas vid högsta förvaltningsdomstolen så som bestäms i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). Enligt lagens 7 § kan den som beslutet avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet anföra besvär över beslutet.

En besvärсанvisning bifogas till beslutet. Beslutet ska iakttas även om det överklagas, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

⁹ Direktiv 2018/1972 (EU) artikel 32 punkt 3.

7 Ytterligare information

Ytterligare information om detta beslut ger ledande sakkunnig Martin Andersson, tfn 0295 390 518, e-post martin.andersson(at)traficom.fi och kommunikationsmarknadsexpert Hanna Kaiponen, tfn 0295 390 308, e-post hanna.kaiponen(at)traficom.fi. De handlägger ärendet vid Transport- och kommunikationsverket.

Lasse Laine

Direktör

Hanna Kaiponen

Kommunikationsmarknadsexpert

Denna handling har signerats elektroniskt 14.11.2025

Bilagor:

Bilaga 1: Marknadsanalys

Bilaga 2: Besvärsanvisning